

ВІДГУК

офіційного опонента доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри акушерства та гінекології ДЗ «Дніпропетровська медична академія» МОЗ України Потапова Валентина Олександровича на дисертаційну роботу Гончарук Наталії Петрівни «Шляхи зниження частоти кесаревих розтинів при акушерській патології та обтяженому репродуктивному анамнезі», поданої на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальністю 14.01.01 – акушерство та гінекологія

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Питання охорони здоров'я є пріоритетними, оскільки здоров'я народу є найбільшою суспільною і індивідуальною цінністю. Тільки здорове населення країни може забезпечити високі показники економічного, соціального та культурного розвитку країни. Тому, питання здоров'я і репродуктивного здоров'я зокрема є питанням національної безпеки та важливим критерієм соціального розвитку і благополуччя.

Репродуктивне здоров'я жінок в Україні потребує покращення оскільки існує багато несприятливих чинників, що впливають на погіршення його стану.

Серед багатьох параметрів, що характеризують цей показник є такі, що відносяться до змін в організмі жінок під час вагітності. Значний вплив на стан загального здоров'я та репродуктивного зокрема можуть надавати перенесені хірургічні втручання на матці до та під час вагітності. В останні роки спостерігається зростання частоти оперативного розродження жінок шляхом кесарева розтину як в світі так і в Україні. В Україні показник кесарева розтину коливається від 11 % до 29 %. Збільшення частоти оперативного розродження жінок не сприяє покращенню стану загального та репродуктивного здоров'я. Досить часто в післяопераційному періоді виникають гнійно-септичні ускладнення, інші порушення репродуктивного здоров'я, що потребує подальшого лікування таких жінок.

Бажання жінок реалізувати свою дітородну функцію є природнім. Однак в декотрих випадках через перенесені гінекологічні захворювання в анамнезі та інші фактори, що призводять до змін репродуктивного здоров'я виникає його

прояв у вигляді безпліддя. Безпліддя серед інших змін репродуктивного здоров'я займає одне з провідних місць. В сучасних умовах за неможливості вирішити лікування безпліддя консервативними методами в більшості випадків використовують допоміжні репродуктивні технології, кількість яких зростає з кожним роком. Значний вплив на показник частоти кесарева розтину має показник частки оперативного розродження вагітних після застосування допоміжних репродуктивних технологій. Такі жінки до та під час вагітності потребують пильної уваги та розробки методів прегравідарної підготовки ведення вагітності, що може бути резервом зниження у них частоти розродження шляхом операції кесарева розтину.

Інша проблема це виникнення під час пологів у жінок аномалій пологової діяльності. Такі жінки також в результаті первинної або вторинної слабкості пологової діяльності розроджуються шляхом кесарева розтину. Саме вирішенню проблеми зменшення частоти кесарева розтину, а від так і збільшення частоти пологів через природні пологові шляхи у вагітних з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом.

Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота є фрагментом наукової роботи кафедри акушерства, гінекології і перинатології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика МОЗ України «Актуальні аспекти охорони репродуктивного здоров'я жінок, прегравідарної підготовки та пренатальної діагностики в сучасних умовах» (№ державної реєстрації: 0117U006095).

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що автором наведено нове вирішення наукової проблеми сучасного акушерства та гінекології покращення стану репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку шляхом зниження частоти операції кесарева розтину у жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом, що є вагомим резервом для покращення стану загального і репродуктивного здоров'я жінок в нашій країні.

Дисертантом на підставі проведених клініко-статистичних досліджень з'ясовано частоту і структуру оперативного розродження вагітних протягом 10-

літнього періоду в умовах типового міського клінічного пологового будинку. Визначено, що найбільш часто шляхом операції кесарева розтину розроджуються вагітні з рубцем на матці, після застосування допоміжних репродуктивних технологій та вагітні з аномаліями пологової діяльності. Такий всебічний аналіз проведених клініко-статистичних досліджень дозволив спрямувати подальші дослідження щодо визначення особливостей перебігу вагітностей та пологів стану плода та новонародженого у виділених для обстеження жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним здоров'ям.

Дисертантом проведені дослідження та теоретичне узагальнення механізму змін в стані фето-плацентарного комплексу таких вагітних. Це дозволило поглибити сучасні фундаментальні положення про гестаційні зміни в мікроциркуляторному руслі матки і плаценти, які відбуваються на тлі змін рівня основних гормонів, що забезпечують розвиток вагітності та плода.

Важливим науковим надбанням є визначення стану психічного здоров'я у вагітних з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним здоров'ям та вплив його змін на перебіг вагітності та процес вибору методу розродження вагітних.

Вагомою науковою новизною дисертаційної роботи є дослідження, що висвітлюють морфофункціональний стан міометрію в ділянці рубця після попереднього оперативного втручання у жінок з рубцем на матці, та визначення критеріїв неспроможності післяопераційного рубця.

Автором проведені обрахування алгоритмів прогнозування та визначення шансів клінічної необхідності розродження жінок за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу шляхом операції кесарів розтин. На підставі результатів досліджень обґрунтовано новий патогенетичний підхід на прегравідарному етапі та під час вагітності для діагностики, лікування та профілактики змін в стані загального і репродуктивного здоров'я, корекції ускладнень вагітності та стану плода у жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним здоров'ям, що дозволило значно зменшити частоту розродження шляхом операції кесарева розтину.

Теоретичне та практичне значення роботи. Дисертантом визначені нові механізми розвитку змін під час вагітності у жінок фертильного віку з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним здоров'ям. Запропоновані патогенетичнообгрунтовані шляхи підготовки жінок з рубцем на матці, після застосування допоміжних репродуктивних технологій та з аномаліями пологової діяльності до настання вагітності та корекції виявлених змін під час вагітності.

Результати дисертаційної роботи широко використовуються в практичній діяльності акушерсько-гінекологічних лікувальних установ нашої країни. Результатами впроваджень є 3 деклараційні патенти на корисну модель та 32 наукові праці у провідних журналах, якими широко користуються не тільки лікарі акушери-гінекологи, але й сімейні лікарі та студенти медичних вузів.

Впровадження результатів дослідження. Результати дисертаційної роботи впроваджені в практичну роботу Київського міського пологового будинку № 6, клінічних підрозділів Вінницького Національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги № 2 Дніпровського району м. Києва», НКП «Консультативно-діагностичний центр» Печерського району м. Києва, Перинатального центру м. Києва, КНП «Київський міський центр «Академія здоров'я людини»».

Ступінь обгрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і практичних рекомендацій, сформульованих в дисертації. Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи Гончарук Н.П. базуються на достатній кількості клінічних спостережень. При проведенні клініко-статистичних досліджень проведений аналіз архівних історій пологів міського клітинного пологового будинку за 10 років. Також було обстежено 900 вагітних з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом. Для проведення обстеження жінок були використані різноманітні методи: клінічні, інструментальні, мікробіологічні, гормональні, клініко-психологічні, морфологічні та імуногістохімічні, математичні, статистичні та кібернетичні. Проведена на сучасному рівні адекватна математична обробка отриманих

результатів досліджень дозволила обґрунтувати наукові положення, висновки і практичні рекомендації сформульовані в дисертації.

Достовірність та обґрунтованість наукових положень дисертації підтверджується гарно оформленими таблицями, рисунками та фото.

Повнота викладу основних наукових положень, висновків та практичних рекомендацій в опублікованих працях та в авторефераті. Наукові дослідження Гончарук Н.П. викладені в 32 наукових працях з них 24 – журнальні статті, які рекомендовані ДАК МОН молодь спорту України та 6 – в іноземних журналах. Автором отримано 3 патенти України на корисну модель.

Результати проведених досліджень оприлюднені на значній кількості наукових форумів різного рівня. Публікації та автореферат повністю відповідають основним положенням дисертації.

Основний зміст дисертації та його оцінка. Дисертація Гончарук Наталії Петрівни є науковим дослідженням в якому використані сучасні методи дослідження.

Дисертація написана за класичною формою у відповідності до вимог, які висуваються до дисертаційних робіт і складається із вступу, огляду літератури, опису матеріалів та методів дослідження та 9 розділів власних досліджень, аналізу і узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій та переліку використаних джерел літератури. Оформлення дисертації відповідає встановленим вимогам.

В огляді літератури висвітлені питання стану репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку в сучасних умовах та шляхи зниження частоти кесаревих розтинів при акушерській патології та обтяженому репродуктивному анамнезі. Охарактеризовано можливості проведення кесарева розтину у сучасному акушерстві. Автор відмітив недостатність існуючих знань про стан рубця на матці і його наявність як показання до повторного кесарева розтину. Детально висвітлена проблема екстракорпорального запліднення як одного з показань до операції кесарів розтин. Автором визначена обґрунтована необхідність подальшого

вивчення механізму розвитку аномалії пологової діяльності з точки зору показань до кесарева розтину. Розділ викладено змістовно і грамотно.

Автор виявив глибоке розуміння проблеми репродуктивного здоров'я жінок в аспекті розродження шляхом операції кесарева розтину.

В другому розділі дисертації «Матеріали та методи дослідження» приведено обґрунтування та опис вибраних методів дослідження жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом включаючи сучасні математичні та статистичні методи аналізу одержаних результатів, що дало змогу не тільки провести заплановані дослідження, але й достовірно проаналізувати отримані результати та їх підставі розробити комплекс діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів.

Дослідження проведені у значної кількості жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом (900 вагітних до та після лікування), при цьому були виділені групи вагітних з рубцем на матці, після застосування допоміжних репродуктивних технологій та вагітних з аномаліями пологової діяльності.

В третьому розділі дисертаційної роботи представлені результати клініко статистичного аналізу розродження вагітних за 10 попередніх років в умовах міського (місто Київ) пологового будинку. Статистична обробка отриманих даних дозволила з'ясувати показники, що характеризують перебіг вагітності і пологів у жінок, що народжували за цей період. Були з'ясовані частота та структура ускладнень вагітності і пологів та особливості розродження вагітних. Проведений аналіз показав, що значна кількість вагітних була розроджена шляхом операції кесарева розтину через наявність рубця на матці, після застосування допоміжних репродуктивних технологій та в разі виникнення аномалій пологової діяльності.

В четвертому розділі дисертаційної роботи представлений аналіз перебігу вагітності пологів, стану плода і новонароджених у обстежених жінок з акушерською та обтяженим репродуктивним анамнезом. Результати досліджень показують, що у жінок з рубцем на матці, після застосування допоміжних репродуктивних технологій та в разі виникнення аномалій пологової діяльності

вагітність протікає з значною кількістю ускладнень причиною яких є в тому числі зміни репродуктивного здоров'я, які виникали у цих жінок до настання вагітності. Майже всі жінки були розродженні шляхом операції кесарева розтину. Однак оперативне розродження жінок не вплинуло на покращення стану новонароджених, значна кількість яких народилась в порушеному стані з невисокою оцінкою за шкалою Апгар.

В п'ятому розділі дисертаційної роботи представлені результати дослідження стану фето-плацентарного комплексу у вагітних з урахуванням наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу. Проведено значний обсяг гормональних досліджень, які висвітлюють показники рівня гормонів фето-плацентарної системи в сироватці крові. В цьому розділі представлені результати дослідження стану плода у вагітних з рубцем на матці, після застосування допоміжних репродуктивних технологій та в разі виникнення аномалій пологової діяльності за допомогою кардіотопографічних, ультразвукових та доплерометричних показників.

В шостому розділі дисертаційної роботи представлені результати дослідження стану психічного здоров'я у вагітних за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу

В сьомому розділі дисертаційної роботи представлені результати дослідження морфофункціонального стану міометрію в ділянці рубця після попереднього оперативного втручання та плаценти у жінок за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу.

В восьмому розділі дисертаційної роботи представлені результати розробки алгоритмів прогнозування та шанси клінічної необхідності розродження жінок за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу шляхом операції кесарів розтин.

В дев'ятому розділі дисертаційної роботи представлені розроблені діагностичні алгоритми та лікувально-профілактичні заходи для вагітних за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу та визначена їх ефективність. Представлені результати переконливо доводять, що

поставлена мета та завдання дисертаційної роботи повністю виконані, що дозволило автору значно знизити частоту розродження жінок за наявності акушерської патології та обтяженого репродуктивного анамнезу шляхом операції кесарів розтин.

Розділ дисертації «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» ілюструє глибоке розуміння проблеми, що вивчається, висвітлює нову патогенетичну концепцію виникнення змін під час вагітності у жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом. Вагомі результати проведених досліджень дозволили обґрунтувати нові підходи у вирішенні важливої проблеми сучасного акушерства – зниження частоти кесаревих розтинів при акушерській патології та обтяженому репродуктивному анамнезі у вагітних.

Висновки та практичні рекомендації дисертації в повному обсязі відображають її зміст і відповідають поставленій меті і завданням.

Список використаної літератури представлений сучасними вагомими джерелами та оформлений у відповідності з бібліографічними вимогами.

Дисертація є завершеною науковою працею в якій правильно викладені основні положення. Принципових зауважень по суті роботи не має. Робота має велике наукове, клінічне та практичне значення і розкриває нові патогенетичні механізми розвитку змін під час вагітності у жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом.

Зауважень по дисертаційній роботі не має.

Автореферат дисертаційної роботи повністю висвітлює зміст та основні результати дисертації і оформлений за вимогами ДАК України.

Запитання.

1. Які показники стану психічного здоров'я обстежених жінок безпосередньо впливають на частоту розродження шляхом операції кесарева розтину?

2. У скількох вагітних була діагностована за розробленими Вами критеріями неспроможність рубця на матці і як вони були розродженні?

Висновок

За актуальністю теми, обсягом виконаних досліджень, аналізом та викладенням отриманих результатів, науковою новизною і практичним значенням та об'єктивністю висновків дисертація Гончарук Наталії Петрівни «Шляхи зниження частоти кесаревих розтинів при акушерській патології та обтяженому репродуктивному анамнезі» є закінченим науковим дослідженням і відповідає п.10 Порядку присудження наукових ступенів затвердженою Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року № 567 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 656 від 19.08.2015 р), стосовно дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук, а її автор Гончарук Наталія Петрівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора медичних наук за спеціальність 14.01.01 – акушерство та гінекологія за вирішення актуальної наукової проблеми зниження частоти операції кесарева розтину у жінок з акушерською патологією та обтяженим репродуктивним анамнезом, що є вагомим резервом для покращення стану загального і репродуктивного здоров'я жінок в нашій країні.

Завідувач кафедри акушерства
та гінекології ДЗ «Дніпропетровська
медична академія» МОЗ України
д.мед.н., професор,
заслужений діяч науки і техніки України

В.О. Потапов

Вс 29. XI 19 р.